

บันทึกข้อความ

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
เลขที่รับ... C ๓๔๕๘
วันที่... ๑๐ ส.ค. ๖๖
เวลา... ๙.๑๔

ส่วนราชการ กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน โทร. ๒๑๗๘
ที่ กษ ๐๘๓๗.๐๔/๕๔๗ วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง สรุบบทเรียนที่ได้จากการพัฒนาความรู้

เรียน ผอ.กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามที่กระผมได้เข้ารับการอบรมหลักสูตร การใช้ประโยชน์จากแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ด้านการพัฒนาที่ดินในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ทาง <https://laddetraining.ldd.go.th> ของกรมพัฒนาที่ดิน และหลักสูตร การผลิตคลิปสั้นเพื่อการเรียนรู้แบบ Micro Learning ระหว่างวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ถึง ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ ทาง https://learningportal.ocsc.go.th/learningportal_จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ขอส่งสรุบบทเรียนที่ได้จากการพัฒนาความรู้ในการอบรมหลักสูตร การใช้ประโยชน์จากแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อประกอบการประเมินตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาความรู้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดนำเรียน ผอ.กนผ. เพื่อทราบ

(นายคณาธิป พุ่มทอง)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

เรียน ผอ.กนผ. .

เพื่อโปรดทราบ

(นางสาวกรรณิศา สฤกษ์ศิริ)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน
๙ ส.ค. ๖๖

ลงนามแล้ว

- ๑๓๓. / สก. รวบรวม

(นายเชษฐจรูญ จันทร์เปล่ง)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๐ ส.ค. ๖๖

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นายคณาธิป.....นามสกุล.....พุ่มทอง.....
ตำแหน่ง...นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ...กลุ่ม/ฝ่าย..กลุ่มนโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน.....
หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
การใช้ประโยชน์จากแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ด้านการพัฒนาที่ดิน
สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
ทาง <https://laddetraining.ldd.go.th>
หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ
กรมพัฒนาที่ดิน
ตั้งแต่วันที่..3 ..เดือน..สิงหาคม. พ.ศ. 2566.. ถึงวันที่....3..เดือน. สิงหาคม..พ.ศ. 2566....
เพื่อ อบรม สัมมนา อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

2.1 รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

บทที่ 1 ความรู้พื้นฐานด้านแผนที่เพื่อการพัฒนาที่ดิน

แผนที่ คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงลักษณะของพื้นผิวโลกและสิ่งที่ปรากฏอยู่บนผิวโลก ทั้งที่เกิดเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งหมดหรือบางส่วน โดยแสดงบนแผ่นวัสดุที่เลือกสรรแล้วด้วยการย่อให้มีขนาดเล็กลงตามอัตราส่วนที่พึงประสงค์ ให้สามารถคงรูปลักษณะที่คล้ายของจริงไว้ หรือใช้สัญลักษณ์ทดแทน

ข้อมูลทางแผนที่ คือ ข้อมูลที่ใช้สำหรับจัดทำหรือผลิตแผนที่ เช่นข้อมูลการปกครอง ที่ตั้งหมู่บ้าน เส้นทางคมนาคม เส้นทางน้ำ แหล่งน้ำ ความลาดชันของพื้นที่ ทิศทางการไหลของน้ำ เป็นต้น

ประเภทของแผนที่

1. แบ่งตามมาตราส่วน ได้แก่ แผนที่มาตราส่วนเล็ก มาตราส่วนเล็กกว่า 1:1,000,000, แผนที่มาตราส่วนกลาง มาตราส่วน 1:250,000-1:1,000,000 และแผนที่มาตราส่วนใหญ่ มาตราส่วนใหญ่กว่า 1:250,000

2. แบ่งตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่ แผนที่ฐาน (Base Map) เป็นแผนที่ทำขึ้นมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เช่นแผนที่ภูมิประเทศ และแผนที่เฉพาะเรื่อง เพื่อแสดงการใช้งานตามวัตถุประสงค์เฉพาะเรื่อง

3. แบ่งตามรายละเอียดที่แสดงบนแผนที่ ได้แก่ แผนที่ลายเส้น แผนที่ภาพถ่าย และแผนที่แบบผสม ซึ่งเป็นแผนที่ที่มีข้อมูลทั้งลายเส้นและภาพถ่าย

องค์ประกอบของแผนที่

1. องค์ประกอบในระวางแผนที่ แสดงลักษณะของพื้นผิวโลกหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น ภายในเส้นขอบระวางแผนที่
2. องค์ประกอบภายนอกระวางแผนที่ แสดงรายละเอียดหรือข้อมูลต่างๆ ที่แสดงไว้ภายนอกเส้นขอบระวางแผนที่ทั้ง 4 ด้าน แสดงรายละเอียด และคำอธิบายต่างๆ
3. องค์ประกอบของระวางแผนที่ ประกอบด้วย เส้นขอบระวางแผนที่ และค่าพิกัดแผนที่

ระบบพิกัดและพื้นหลักฐานทางแผนที่

ระบบพิกัด (Coordinate System) ในประเทศไทย

เป็นระบบอ้างอิงในการกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลกจากแผนที่ มีลักษณะเป็นตารางโครงข่าย ที่เกิดจากการตัดกันของเส้นตรงสองชุด ที่ถูกกำหนดให้วางตัวแนวเหนือ-ใต้ และแนวตะวันออก-ตะวันตก ของจุดกำเนิดที่กำหนดขึ้น

ระบบพิกัดแผนที่ที่นิยมใช้ในประเทศไทยมี 2 ระบบ

1 ระบบพิกัดภูมิศาสตร์ มีค่าพิกัดเป็นขนาดมุมมีหน่วยเป็น องศา ลิปดา ฟลิปดา มีความต่อเนื่องจากจุดศูนย์กำเนิดที่เป็นจุดตัดของเส้นศูนย์สูตรกับเส้นเมริเดียนหลัก (เมืองกรีนวิช ประเทศอังกฤษ) วิธีบอกตำแหน่งเป็นค่าระยะเชิงมุมของละติจูด และลองจิจูด

2 ระบบพิกัดกริด UTM ใช้ตารางกริดในการกำหนดตำแหน่งและใช้อ้างอิงในการบอกตำแหน่ง วิธีการบอกตำแหน่งเป็นค่าระยะทางไปทางตะวันออก (E) และไปทางเหนือ (N) จากจุดศูนย์กำเนิด มีหน่วยเป็นเมตร

พื้นหลักฐานทางแผนที่ที่ใช้ในประเทศไทย

พื้นหลักฐาน (Datum) หมายถึง พื้นผิวอ้างอิงที่เกิดจากการคำนวณทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมีรูปร่างใกล้เคียงกับสัณฐานของโลก มี 2 ประเภท คือ

1 พื้นหลักฐานทางราบ เป็นพื้นผิวอ้างอิงสำหรับการคำนวณทางเรขาคณิต มี 2 ประเภท คือ ระบบ Indian 1975 รั้ววัดภาคพื้นดิน มาตรฐานส่วน 1:50,000 L7017 และระบบ WGS 84 (พื้นหลักฐานสากล) รั้ววัดด้วยดาวเทียม มาตรฐานส่วน 1:50,000 L7018

2 พื้นหลักฐานทางตั้ง พื้นหลักฐานที่ใช้อ้างอิงระดับความสูง (Elevation) ประเทศไทยใช้ระดับน้ำทะเลปานกลาง (MSL) ซึ่งตรวจวัดที่เกาะหลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มาตราส่วนแผนที่ คือ อัตราส่วนระหว่างระยะบนแผนที่กับระยะทางในภูมิประเทศ

ชนิดของมาตราส่วนแผนที่

1 มาตราส่วนเศษส่วนหรือมาตรฐานตัวเลข เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระยะทางบนแผนที่กับภูมิประเทศ เช่น 1:50,000

2 มาตรฐานคำพูด เป็นมาตรฐานที่ระบุค่า 1 หน่วยของความยาวในแผนที่เท่ากับกี่หน่วยของความยาวในภูมิประเทศ เช่น 1 เซนติเมตร ต่อ 5 กิโลเมตร

3 มาตรฐานรูปภาพหรือมาตรฐานบรรทัด เป็นมาตราส่วนที่เป็นเส้นตรงซึ่งถูกแบ่งเป็นส่วนๆ และมีตัวเลขกำกับไว้ เพื่อบอกให้ทราบว่าระยะแต่ละส่วนในแผนที่นั้นแทนระยะในภูมิประเทศเท่าไร

การคำนวณหามาตราส่วนแผนที่

มาตราส่วน หมายถึงระยะบนแผนที่หารด้วยระยะทางราบภูมิประเทศเช่น มาตราส่วน 1:50,000 คือ ระยะบนแผนที่ 1 หน่วย เท่ากับระยะทางในภูมิประเทศ 50,000 หน่วย

ความลาดชันและค่าระดับความสูง

เส้นชั้นความสูง (Contour Line) เส้นที่แสดงไว้ในแผนที่ โดยสมมติเป็นเส้นที่ลากผ่านจุดบนพื้นผิวที่มีค่าระดับความสูงเท่ากัน

จุดระดับความสูง (Height Spot) แสดงค่าความสูงของตำแหน่งหรือบริเวณพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นชัดเช่น ยอดเขาเอ่ง หรือบริเวณที่ราบที่ไม่สามารถแสดงเส้นชั้นความสูงได้

บทที่ 2 แผนที่และข้อมูลทางแผนที่ด้านการพัฒนาที่ดิน

2.1 แผนที่และข้อมูลทางแผนที่ของกรมพัฒนาที่ดิน

แผนที่ และ ข้อมูลทางแผนที่ที่เป็นผลผลิตจากโครงการจัดทำแผนที่เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ ภาพถ่ายออร์โธรีโธกราฟิก มาตราส่วน 1:4,000 และ 1:25,000, แบบจำลองระดับสูงเชิงเลข (DEM) 1:4,000, เส้นชั้นความสูงเชิงเลข (Contour) 1:4,000 และหมุดหลักฐานภาคพื้นดิน (Ground Control Point)

แผนที่และข้อมูลทางแผนที่ที่เป็นผลผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ แผนที่แสดงความลาดชันของพื้นที่, ข้อมูลพื้นฐานกลางสารสนเทศ, แผนที่สำมะโนที่ดิน, แผนที่ป่าไม้ถาวรและแผนที่การจำแนกประเภทที่ดิน, แผนที่ดิน, แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน, แผนที่การใช้ที่ดินระดับตำบล, แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร, แผนที่พื้นที่ภัยแล้งซ้ำซาก, แผนที่พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก, แผนที่การชะล้างพังทลายของดิน และแผนที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม

2.2 แผนที่และข้อมูลทางแผนที่ของหน่วยงานภายนอกได้แก่ แผนที่ภูมิประเทศ, ข้อมูลขอบเขตการปกครอง, ข้อมูลแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ, ข้อมูลแนวเขตป่าอนุรักษ์, ข้อมูลแนวเขตป่าชายเลน, ข้อมูลแนวเขต สปก., ข้อมูลที่สาธารณะประโยชน์, ข้อมูลที่ราชพัสดุ, ข้อมูลนิคมสหกรณ์, ข้อมูลนิคมสร้างตนเอง, ข้อมูลเขตชลประทาน, ข้อมูลพื้นฐานลุ่มน้ำ และแผนที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

บทที่ 3 การใช้ประโยชน์จากแผนที่และข้อมูลทางแผนที่ด้านการพัฒนาที่ดิน

3.1 การวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน เป็นการวิเคราะห์จำแนกการใช้ที่ดินเพื่อปรับปรุงและสร้างฐานการใช้ที่ดินให้ทันสมัย สอดคล้องกับการใช้ที่ดินในปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์

3.2 การจำแนกประเภทที่ดินและการถือครองที่ดิน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ พื้นที่รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรเพื่อดำเนินการสงวนเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และอุทยานแห่งชาติ และพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ เพื่อจัดสรรเพื่อเกษตรกรรม ที่ทำกินราษฎร

3.3 การจัดการทรัพยากรดิน การจัดทำฐานข้อมูลดินและแผนที่ดินของประเทศให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากรดินในปัจจุบัน

3.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน การวางแผนการใช้ที่ดินต้องให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.5 การอนุรักษ์ดินและน้ำ ใช้แผนที่และข้อมูลทางแผนที่เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลเชิงพื้นที่และแผนที่เฉพาะเรื่องเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ ศึกษาความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ และการสำรวจและออกแบบงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

3.6 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการบรรเทาสภาพปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

2.2 ประสบการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ/การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ต่อตนเอง

- 1) ได้รับความรู้พื้นฐานด้านแผนที่เพื่อการพัฒนาที่ดิน
- 2) นำไปใช้ในงานสำรวจและเก็บข้อมูลในภาคสนาม

ต่อหน่วยงาน/การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

.....นำไปปรับใช้ในการพัฒนางาน

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

.....ไม่มี.....

2.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....บุคลากรทุกคนควรเข้ารับการอบรม เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองภารกิจหน้าที่หลักของกรมฯ ต่อไป

ลงชื่อ.....

(นายคณาธิป พุ่มทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ผู้รายงาน

วันที่.....9.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.2566....

ส่วนที่ 3 ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

ทราบ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(นายเชษฐจร จันทรแปลง)

ตำแหน่ง.....
ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่ ๑๐ เดือน ส.ค. พ.ศ. ๖๖